

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

HASTA VE YAŞLI HİZMETLERİ

**SANATSAL AKTİVİTELER
723H00022**

Ankara, 2012

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. AKTİVİTELER VE ÖNEMİ	3
1.1. Aktivite Kuramı	4
1.2. Sanat ve Önemi	5
1.2.1. Sanatın Sınıflandırılması	6
UYGULAMA FAALİYETİ	7
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	8
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	9
2. SANATSAL aktiviteler	9
2.1. Sanatsal Aktivitelerin Planlaması	9
2.2. Sanatsal Aktivite Çeşitleri	10
2.2.1. Resim	10
2.2.2. Müzik	11
2.2.3. Fotoğraf	12
2.2.4. Edebiyat	12
2.2.5. Dramatik (tiyatro, opera, kukla, sinema, vb.) Sanatlar	13
2.2.6. Diğer Etkinlikler	13
2.3. Sanatsal Aktivitelerin Olumlu Etkileri ve Faydaları	14
UYGULAMA FAALİYETİ	16
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	17
MODÜL DEĞERLENDİRME	18
CEVAP ANAHTARLARI	19
KAYNAKÇA	20

AÇIKLAMALAR

KOD	723H00022
ALAN	Hasta ve Yaşlı Hizmetleri
DAL/MESLEK	Hasta, Yaşlı ve Engelli Bakım Elemanı
MODÜLÜN ADI	Sanatsal Aktiviteler
MODÜLÜN TANIMI	Hasta veya yaşlıya sanatsal aktivitelerin önemini kavratıp nasıl yönlendireceğine ve aktivitelerin planlanmasına ait temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Bu modülün ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Sanatsal aktiviteleri düzenlemek
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Hasta veya yaşlıya yaptırılacak aktivitelerin önemini kavrayıp sanatsal aktiviteleri planlamayı yapabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Hasta veya yaşlıya yaptırılacak aktivitelerin önemini kavrayabileceksiniz.2. Hasta ve yaşlıya yaptırılacak sanatsal aktivitelerin planlamasını yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf ve atölye odası Donanım: CD, DVD, projeksiyon cihazı, afiş, resim tuval, yağlı boya, sulu boya, kuru boya, fırça gibi hangi sanatsal etkinlik yaptırılacaksa onların malzemeleri bulunmalıdır.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modül sonunda ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru- yanlış, boşluk doldurma, eşleştirme, vb.) kullanarak sizi modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Kişilerde fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal alanlarda gerilemenin yaşandığı dönem yaşlılık dönemidir. Yaşlılık, yaşamın her alanında yaygın bir kayıp duygusunun yaşandığı dönemdir. Yaşlıların bu dönemde hayatla bağlarının devam etmesi, kendini işe yarar hissetmesi ve topluma katılımlarını sağlayabilmek için sanatsal aktivitelere yönlendirilmesi gerekmektedir.

Bazı hastalıklarda da kişi uzun süre normal yaşantısına başlayamadığı zaman boş zamanlarını değerlendirmesi gerekmektedir. Kişinin psikolojik ve sosyal olarak kendini iyi hissetmesi ve öz güven duygusunun artması için aktivitelerden faydalanması sağlanmalıdır.

Bu modül ile hasta veya yaşlının boş zamanlarını değerlendirmesi için sanatsal aktivitelerin önemi, bu aktivitelere yönlendirme yapılması gerektiği ve planlamanın nasıl yapılacağı konusunda gerekli bilgi ve beceriye sahip olacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Hasta veya yaşlıya yaptırılacak aktivitelerin önemini kavrayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Aktivite kuramını araştırınız. Araştırma sonuçlarını sınıfta paylaşınız.
- Güzel sanatların boş zamanları değerlendirmedeki önemini araştırınız. Sonuçları rapor haline getiriniz ve sınıfta paylaşınız.

1. AKTİVİTELER VE ÖNEMİ

Aktiviteler, bireylerde hastalığın oluşturduğu fonksiyon kaybını azaltmak, hayatı düzenlemek ve performansı artırmak ya da farkında olunmayan yetenekleri hastalığa rağmen ortaya çıkarmak, sosyal yaşantısında kullanılabilir hale getirmek için yapılan çalışmaların bütünüdür.

Bireysel olarak mevcut yeteneklerimizin yeterince farkında olma, onları ortaya çıkarma konularında önemli bir eksikliğimiz varken bunu yaşlılık ve hastalık dönemlerinde ortaya çıkarmaya çalışmak daha zordur.

Her canlı varlık gibi insan da doğar, büyür ve gelişir. Yetişkinlik döneminden sonra yaşlılık dönemi başlar. Kişi yaşamı süresince kendini sosyal ve sanatsal alanlarda olduğu gibi pek çok alanda da geliştirir. Bu süreçte beden ya da ruh sağlığında bozulmalar yaşanabilir.

Yaşlanma insanın doğumundan ölümüne kadar geçen bireylerin fiziki ve ruhsal güçlerinin kaybolması sürecidir. Bu süreçte fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal alanlarda gerileme yaşanır.

- **Yaşlanma değişik biçimlerde görülür. Bunlar;**
 - **Kronolojik yaşlanma:** Takvim yaşı olarak kabul edilir. Genellikle 65 yaş üstü olan kişiler yaşlı olarak kabul edilir.
 - **Biyolojik yaşlanma:** Organların fonksiyonlarının azalması ve dokularda yıkımların artması, hücre sayısındaki azalma nedeniyle oluşmaktadır. Yaş ilerledikçe hareket ve motor becerilerde zayıflama görülebilir.
 - **Psikolojik yaşlanma:** Beyinde zekâ, hafıza ve duyuşsal alanların fonksiyonlarında azalmaların görülmesidir. Davranış değişikliği ve

davranışsal uyum yeteneğinde yaşa bağlı değişimler oluşur. Kişide geçmişe özlem, geleceğine ilişkin de güvensizlik duyguları oluşur.

- **Sosyal yaşlanma:** Bireyin toplumsal yaşamında, çalışma, sosyal işlerinde gücünün ve yeteneğinin azalarak kaybolması, rol, statü ve beklentilerinin değişmesidir.

Her birey yaşlanma sürecinin dört boyutunu farklı bir biçimde yaşar. İnsanlar, yaşlanma nedeniyle ekonomik, sosyal, psikolojik ve fizyolojik sorunlar yaşar. Bu nedenle yaşlıların özgüven duygularını devam ettirmek toplumla olan bağlarını kuvvetlendirmek ve kendinin işe yarar biri olduğunu hissettirmek için aktivite programlarına katılımlarının sağlanması gereklidir.

Resim 1.1: Yaşlılarda fiziksel aktivite

Organizmanın çeşitli nedenlerle bedensel, ruhsal ve sosyal yönden dengesinin bozulması sonucu hastalık oluşur. Bazı hastalıklar tedaviye hemen cevap verir ve tam iyileşme gerçekleşir. Bazı hastalıklar da ömür boyu devam eder. Tam iyileşme olmaz. Örneğin felç, şizofreni gibi hastalıklar ilaç tedavisi, diyet ve diğer terapilerle tedavi edilir.

Resim 1.2: Yalnız bir yaşlı

1.1. Aktivite Kuramı

Kişilerin, öz güven duygularını geliştirip toplum içinde kendine yer edinmesini sağlamak için aktivite programlarından faydalanması gerekir.

Aktivite kuramı, yaşamsal bir kaynak olarak meşguliyet ve toplumsal yaşama katılımı temel alır. Yaşlının etkinlik durumunu, önceki yaşam biçimi, sosyo-ekonomik durumu ve sağlık düzeyi belirler. İnsanlar aktif oldukları sürece yaşamdan haz duyarlar.

Resim 1. 3: Kilim dokuyan yaşlı

Yaşlı insanlar yaşamının önceki dönemlerinde oluşan rollerini ve yaşam faaliyetlerini sürdürmek isterler. Çünkü yaşlılar önceki dönemlerdeki ihtiyaçlarına ve sahip oldukları değerlere devam etme eğilimindedirler.

1.2. Sanat ve Önemi

Sanat, insanlık tarihinin her döneminde var olan bir olgudur. Sanat en genel anlamıyla, yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi olarak tanımlanır. Başka bir tanımla sanat, insandaki estetik yanın irdelenmesi, algılanması, duyumsanması, sorgulanması ve insanla nesne arasındaki güzele varma çabasıdır. Güzellikler sanatla yaratılır. Yaşamı yüceltmek, daha anlamlı kılmak sanatla olanaklıdır. Sanat, insana yaşamının her kesiminde güç ve zevk verir.

İnsanın en önemli özelliği düşünen toplumsal bir varlık olmasıdır. Düşüncesini açıklamadığı ve eyleme dönüştürmediği sürece, diğer insanlar bundan yararlanamaz. Bunu açıklamanın ve uygulamanın en önemli yollarından biri sanattır. Sanat, kişi ile insanlar arasında bir köprü kurulmasını sağlar. Böylece sanat sayesinde insanlar arasında düşünce, duygu ve bilgi alış veriş sağlanır ve bir iletişim içine girilir.

Sanat, hayal gücünün yarattığı renkler, çizgiler, sesler ve hareketlerle her şeyi kendi içinde gördüğü şekle dönüştürür. İnsana hitap ederek estetik duygulara hizmet etmiş olur. Ortaya atılan sanat eserleri (heykel, resim, tiyatro, sinema, şiir, roman, müzik vs.) bireyin kendi hislerinin ne olduğunu öğrenmesini sağlar. İnsanları kötü duygulardan kurtararak onlarda iyi duyguların oluşmasını sağlar. Yaşadığı şehrin ve ulusun insanlarına kişilik ve yaşama bilinci vererek birbirlerini anlamalarına katkıda bulunur.

1.2.1. Sanatın Sınıflandırılması

Sanat genel olarak iki gruba ayrılır.

- **Pratik sanatlar/endüstriyel sanatlar (zanaat):** İnsanların gereksinimlerini karşılamak için yaptığı el becerisi isteyen işlerdir. Eğitimi, uygulamalı ve usta çırak ilişkisi içerisinde yapılır. Marangoz, berber, terzi, aşçı gibi mesleklerdir.
- **Güzel sanatlar:** Duygu ve düşünceleri görsel, işitsel ve drama yoluyla başkalarına anlatma işidir. Göze güzel görünüm sergilemek kulağa hoş sesler duyurmak ve ruhta heyecan yaratmak güzel sanatların işidir.
 - **Görsel sanatlar:** Resim, heykel, mimarlık gibi.
 - **İşitsel sanatlar:** Müzik, edebiyat gibi.
 - **Dramatik sanatlar:** Tiyatro, dans, bale, sinema, kukla gibi.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını tamamladığınızda hasta veya yaşlıya aktivitelerin önemini kavrayabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Sanatsal aktivitelerin neler olduğunu öğreniniz.	➤ İş ve uğraş terapisiyle ilgili kaynaklardan faydalanabilirsiniz.
➤ Yaşlanma sürecini kavrayınız.	➤ Gerontolojiyle ilgili kaynaklardan faydalanabilirsiniz.
➤ Aktivite kuramını kavrayınız.	
➤ Sanatın sınıflandırılmasının nasıl yapıldığını öğreniniz.	➤ Sanat ile ilgili kaynaklardan faydalanabilirsiniz. ➤ Konuyu tekrar ederek çalışabilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Bireylerde hastalığın oluşturduğu fonksiyon kaybını azaltma, hayatı düzenleme ve performansı artırma ya da farkında olunmayan yetenekleri hastalığa rağmen ortaya çıkartma çalışmasına ne denir?
A) El becerisi
B) Motivasyon
C) Aktiviteler
D) Fiziksel Aktiviteler
E) Geriatrik çalışmalar
2. Bireyin toplum yaşamında, çalışma ve sosyal işlerinde gücünün ve yeteneğinin azalması bireyin rol, statü ve beklentilerinin değişmesi hangi yaşlanma biçimidir?
A) Kronolojik yaşlanma
B) Sosyal yaşlanma
C) Biyolojik yaşlanma
D) Psikolojik yaşlanma
E) Fizyolojik yaşlanma

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

3. İnsanların kaybettikleri rollerin yerine yenilerini kazanma ve toplumdaki katılımlarını sürdürme ihtiyacında olduğunukuramı ileri sürer.
4. Yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi.....tır.
5. Güzel sanatlar; duygu ve düşünceleri görsel,veyoluyla başkalarına anlatma işidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Hasta ve yaşlıya yaptırılacak sanatsal aktivitelerin planlamasını yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Sanatsal aktivitelerin neler olduğunu araştırınız. Sonuçlarını sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Sanatsal aktivitelerle uğraşmanın hasta veya yaşlı üzerindeki olumlu etkilerini araştırınız.
- Araştırma sonuçlarınızı rapor haline dönüştürüp sınıfta paylaşınız.

2. SANATSAL AKTİVİTELER

Hasta veya yaşlı boş geçen zamanlardan duygusal ve psikolojik olarak olumsuz etkilenir. Sağlık problemleri nedeniyle hasta veya yaşlıda sosyal hayattan kopma, bilişsel, duygusal sorunlar ve davranış problemleri ortaya çıkabilir. Bu nedenle boş zamanlarının sanatsal etkinliklerle değerlendirilmesi gerekir.

- **Bu etkinlikler kişide;**
 - Zihinsel ve motor işlevlerin korunmasına,
 - Kronik hastalıkların komplikasyonlarının geciktirilmesine,
 - Yaşam kalitesinin artırılmasına,
 - Yaşamla bağlantının kuvvetlenmesine katkı sağlamış olur.

2.1. Sanatsal Aktivitelerin Planlaması

Hasta veya yaşlıya boş zamanlarını değerlendirmesi için, sanatsal aktivitelerin kişiye göre planlamasının yapılması gerekir. Çünkü kişilerin yaşadığı çevre, sosyoekonomik durum, eğitim durumu gibi bireysel farklılıkları vardır.

- Sanatsal aktiviteler planlanırken dikkat edilmesi durumlar:
 - Hasta veya yaşlının boş kalan zaman süresi,
 - Sosyo kültürel yapısı,
 - Eğitim durumu,

- Yaşadığı çevre (büyükşehir, ilçe, köy gibi),
- İlgi alanları, istekleri,
- Yetenekleri,
- Yaşam şekli,
- Aktivitelerin günün hangi zaman diliminde istendiği,
- Eski alışkanlıkları gibi.

Planlama yapılırken hasta veya yaşlıyla etkili iletişim kurulur ve düşüncelerine saygı gösterilir. Onlar için verimli olacak bir planlama yapılır.

2.2. Sanatsal Aktivite Çeşitleri

Resim, sepetçilik, seramik işleri, el işleri, heykelticilik, ağaç oyma, boyama gibi işleri yapmak; sinema, tiyatro, opera, bale, konser, sergi, festival, halk dansları gibi etkinlikleri izlemek veya katılmak sanatsal becerileri geliştirici ve arttırıcı etkinliklerdir.

Dernek ve vakıfların faaliyetlerine katılma, kütüphane etkinlikleri, geleneksel etkinlikler, kültürel bilgi ve becerilerini arttırmaya yönelik etkinliklerdir.

Doğa yürüyüşleri, kaplıcalardan faydalanma, hamamlara gitme gibi tur organizasyonları sağlığı koruyucu veya tedavi edici etkinliklerdir.

2.2.1. Resim

Resim sanatı, özlem, duygu ve düşüncelerin belli estetik kurallar çerçevesinde iki boyutlu bir düzlem üzerine yansıtılmasına dayanır. Resimde hacim, mekân, hareket ve ışık etkileri, resimsel öğeler aracılığıyla elde edilir; bunlar biçim, çizim, renk, ton farklılıkları, doku özellikleri gibi şeylerdir. Öğelerin çeşitli biçimlerde bir araya getirilmesi resmin kompozisyonunu oluşturur. Kompozisyon gerçek ya da gerçek dışı olay ve olguları anlatmaya, bir öyküyü betimlemeye ya da yalnızca soyut görsel imgeler yaratmaya olanak verir.

Resim 2.1: Resim yapımı

- **Resim Yapmanın Faydaları**
- Duyguların ifade edilmesini,
 - Öz güven duygusunun oluşmasını,
 - Dikkatini toplamayı,
 - Düşünmeyi sağlar.

Resimde çok çeşitli malzemeler kullanılabilir. Önce üstüne resim yapılacak yüzey belirlenir. Bu kâğıt, karton, mukavva, kontrplak, ahşap gibi görece katı bir yüzey olabilir. Dokunmuş bir kumaş ya da muşamba gibi daha yumuşak bir yüzey de seçilebilir. Duvarlar, cam yüzeyler (vitray) ya da seramik (vazolar) üstüne de resim yapılabilir. Bir yüzeye, üstünde görünebilecek biçimde boya uygulanır. Boyalar bitkilerden, metal ve minerallerden, bazen de hayvanlardan elde edilebildiği gibi yapay olarak da üretilebilir. Yağlı, kuru, sulu boya gibi.

Hasta veya yaşlı boş zamanlarını değerlendirmek için resim yapmaya teşvik edilir. Aktiviteleri yapmak isteyen hasta veya yaşlıya gerekli ortam oluşturulmalı ve resim yapmaları sağlanmalıdır.

2.2.2. Müzik

Kelimelerle anlatılamayan duygu ve düşüncelerin seslerle anlatılması sanatıdır. Müzik en genel tanımı ile sesin biçim ve devinim kazanmış hâlidir.

Müzik; duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları ve başka gerçeklerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirerek, biçimlendirilmiş seslerle işleyerek anlatan estetik bir bütündür. Herkesin anlayabildiği ve anlayabileceği yegâne dildir. Müzik dil ve ırk ayrımı olmadan direkt olarak duygulara hitap eden bir sanat dalıdır. Boş zamanları değerlendirmede çok önemli bir uğraştır.

Resim 2.2: Nineler sahnede

Şarkı söylemek, yürüyüş yapmak insan sağlığını olumlu etkiler. Şarkı söylemek insanın daha iyi soluk alıp vermesini, vücuda daha çok oksijen almasını, dolaşım sisteminin dengeli ve dinamik bir duruma geçmesini sağlar.

Şarkı söylemek veya dinlemek depresyon oluşmasını engeller, tansiyonu düşürür, zihni açar ve bağıklık sistemini güçlendirir. Bu nedenle hasta veya yaşlıların yaşam şekli, sosyokültürel durumu dikkate alınarak bu etkinliğe teşvik edilip boş zamanlarını değerlendirmesi sağlanabilir.

2.2.3. Fotoğraf

Fotoğraf hem bir faaliyet hem bir kitle iletişim aracı olarak kendine özgü kuralları olarak, toplumda ve sanat alanında geçerliliğini koruyabilen çağdaş sanatların içinde yerini almıştır. Sanatların birbirinden bağımsız olmadığı, sanatın artık tek başına ele alınmamaya başlandığı günümüzde fotoğraf sanatı da diğer sanatlarla birlikte kullanılmaktadır. Çünkü fotoğraf başlı başına bir materyaldir. Fotoğraf, sadece mekanik ve teknik bir işlem değil, onun da ötesinde diğer sanat dallarıyla bütünleşmeye en yatkın etkinliklerden birisidir. Bütün sanatlar arasında bir ilişki vardır. Estetik, sanatları birbiriyle kardeş kılar.

Resim 2.3: Fotoğraf çekimi

Hasta ve yaşlılara boş zamanlarını fotoğraf çekerek geçirmeleri teşvik edilebilir. İsteyen hasta veya yaşlıya bununla ilgili birimlere yönlendirme yapılarak eğitim almaları ve bu sanatla uğraşmaları sağlanabilir. Böylece kişi, kendini toplumdan soyutlamadan işe yarar ve üretken bir kişi olarak hissedip mutlu olabilir.

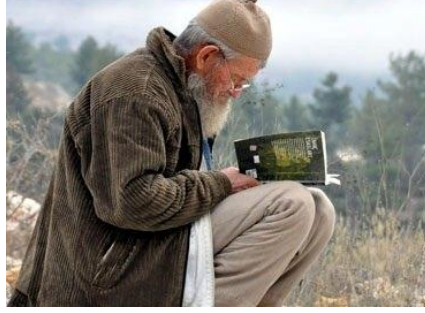
2.2.4. Edebiyat

Edebiyat, düşünce ve duyguların, söz ya da yazı halinde güzel ve etkili bir şekilde anlatılması sanatıdır. Edebiyat, yazının meydana gelmesi, dillerin zenginleşmesi ile başlamış ve gelişmiş sanattır.

Edebiyat türleri; nazım (şiir, ağıt, destan, vb.), nesir (roman, öykü, tiyatro, fıkra, anı vb.), sözlü anlatımdır (söylev, mülakat, sempozyum, vb.).

Hasta veya yaşlılar ilgi alanlarına göre boş zamanlarını değerlendirmeleri için şiir, roman gibi kitapları okumaya yönlendirilebilir. Yazmak isteyen hasta veya yaşlılara da istekleri doğrultusunda yardımcı olunmalıdır.

Kitap okumak kişiye hayatı sevdirebilir, yaşama sevinci verir, stresi azaltır, zihni açar; doğayı, toplumu anlama ve yorumlama yeteneği kazandırır. Kitap okumak konuşma ve yazma yeteneğimizi kuvvetlendirir. Dünyaya bakış açımızı değiştirir. Toplumsal ilişkilerimizin kalitesini artırır.

Resim 2.4: Kitap okuyan yaşlı

2.2.5. Dramatik (tiyatro, opera, kukla, sinema, vb.) Sanatlar

İnsanın eyleme dönüştürülmüş ifadelerle kendini veya bir olayı, bir olguyu anlattığı sanattır. Hasta veya yaşlı; ilgi alanı, sosyokültürel yapısı, bulunduğu çevre ve yaşam şekline göre sanatsal aktivitelere yönlendirme yapılabilir.

Dramatik sanatlarla ilgili dernek ve vakıf çalışmalarına katılımları sağlanabilir. Bakım elemanı, sivil toplum örgütlerinin, belediye ve halk eğitim merkezleri gibi kurum ve kuruluşların hasta veya yaşlıya yönelik sanatsal aktivitelerini takip ederek yönlendirme yapılabilir. Amaç hasta veya yaşlıların sosyal hayata katılımlarını sağlamak ve kişilerin kendini işe yarar hissetmesini ve öz güven duygusunun oluşmasını sağlamaktır.

Resim 2.5: Yaşlı oyuncu

2.2.6. Diğer Etkinlikler

Yukarıda belirtilen etkinlikler dışında hasta veya yaşlının farklı etkinlikler yapması sağlanır.

➤ Turizm

Turizm; dinlenmek, eğlenmek, görmek ve tanımak gibi amaçlarla yapılan geziler ve bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin tümüdür. Turistik gezi, insanların sadece bir yerden bir yere gitmesi değil kültürel, ekonomik ve toplumsal olarak da iletişim içinde olmalarıdır. Turizm sayesinde insanlar diğer ülkelerin,

ve kendi ülkelerinde yaşadıkları bölgenin dışındaki güzellikleri, geçmişte yaşamış olan insanların bırakmış oldukları kültürel mirasın farkına varırlar. Gelecek kuşaklara daha yaşanılabilir bir dünya bırakmanın gerekliliğine inanarak hayata farklı açılardan bakabilirler.

Turizm; tatil turizmi (deniz, yat, dağ ve yayla turizmi gibi), kültür turizmi (dinsel ve kongre turizmi), sağlık turizmi (termal turizm), spor turizmi gibi adlandırılmaktadır. Hasta veya yaşlıların tercihine göre seyahat etmeleri sağlanabilir. Bunun için turizm türlerine göre yurt içi ve yurt dışı organizasyonlar takip edilerek hasta veya yaşlı bilgilendirilir. Seyahate çıkmak isteyen hasta veya yaşlıların rezervasyonları yaptırılır.

➤ **Demanslı yaşlılarda sanatsal aktivite**

Renklerin ya da seslerin güzelliğinden esinlenerek kendisinin hoşuna gittiği gibi başkalarının da beğenisini kazanacak çalışmalar hayata bağlılığı artırır. Yaşlının mutsuzluk ve işe yaramazlık duygusunu azaltır.

Demanslı yaşlıların hem zihinsel hem de fiziksel olarak sanatsal aktivitelere katılımları sağlanarak günlük hayatta konsantrasyon yeteneğinin sürdürülmesi amaçlanır. Aynı zamanda motor becerilerinin gerilemesi engellenmeye çalışılır.

- Aşağıda, polyester kalıp çalışması uygulaması verilmiştir.
 - **Kullanılacak malzemeler:** Alçı veya seramikten yapılmış çerçeve, metalik boyalar, eskitme boyalar, parmak yaldızlar.
 - **Uygulama:** Demanslı yaşlıya seramik çerçeve verilir. Masanın üzerine boyalar konur. Yaşlıdan boyalarla, çerçeveyi boyaması istenir. Boyandıktan sonra çerçeve, yaşlının odasının duvarına asılır.

2.3. Sanatsal Aktivitelerin Olumlu Etkileri ve Faydaları

Sanatsal etkinliklerin kişisel ve toplumsal yönden sağladığı faydaları vardır. Kişisel yönden fiziki sağlığı ve ruh sağlığını iyileştirir, bireylerin sosyalleşmesine katkıda bulunur.

Toplumsal yönden ise dayanışma ve bütünleşmeyi sağlar.

➤ **Sanatsal aktivitelerin faydaları**

- Kişilerin kendilerini mutlu ve huzurlu hissetmelerini sağlar.
- İnsanların sosyalleşmelerini sağlar.
- Fiziksel ve zihinsel gelişime katkıda bulunur.
- Stresi ve kaygıyı azaltır.
- Motor becerilerde kayıp varsa gelişmesini sağlar.
- İnsanlar kendini toplumdan soyutlamaz, kendini toplumun bir parçası olarak görür.

-
- İnsanı can sıkıntısından ve bunalımdan korur.
 - Kişisel beceri ve yeteneklerini kullanma fırsatı verir.
 - Yaratıcılığı ortaya çıkarır.
 - Kendini ifade edebilme yeteneği gelişir.
 - Arkadaş ortamlarına girer ve yeni arkadaşlar edinebilir.
 - Çalışma başarısı ve iş verimine olumlu etkisi vardır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını tamamladığınızda hasta veya yaşlıyı sanatsal aktivitelere yönlendirerek planlama yapabileceksiniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Sanatsal etkinlikler hakkında bilgi edininiz.	➤ Aktiviteler ile ilgili kaynaklardan ve yaşlı bakım merkezlerinden faydalanınız.
➤ Sanatsal etkinliklerin planlamasını yapınız.	➤ Etkinlik planlamasını bireysel farklılıklar, yaşam şekli gibi özelliklere dikkat edilerek yapınız.
➤ Hasta veya yaşlıyı resim yapmaya teşvik ediniz. ➤ Resim yapmayla ilgili kurs, atölye gibi yerleri tespit edip hasta veya yaşlının katılımlarını sağlayınız.	➤ Hasta veya yaşlıyı resim yapmanın kendisine sağlayacağı faydalar hakkında bilgilendiriniz.
➤ Hasta veya yaşlının ilgi ve sosyo kültürel yapısına dikkat ederek isteyenlerin müzik aktivitelere katılımlarını sağlayınız.	➤ Çevrede müzikle ilgili dernek, yaşlı bakım merkezleri ve halk eğitim merkezleri gibi yerlerin varlığını araştırıp gerekli bilgilendirmeyi yapınız.
➤ Fotoğraf çekmek isteyen hasta veya yaşlıya gerekli imkânı sağlayınız.	➤ Fotoğraf çekmek için gerektiğinde yardım alınız.
➤ Hasta veya yaşlılar tiyatro, halk oyunları gibi sanatsal etkinlik yapmak istiyorlarsa ilgili yerleri araştırıp yönlendirme yapınız.	➤ Tiyatro, halk oyunları gibi sanatsal etkinlik yapmak için destek alınız.
➤ Kitap okumak isteyen hasta veya yaşlılara gerekli yardımı yapınız. ➤ Kütüphaneden faydalanmalarını sağlayınız.	➤ Hasta veya yaşlılara kitap temin ediniz. ➤ Gerekli durumlarda idari personelden yardım alınız.
➤ Hasta veya yaşlılar seyahat etmek istiyorlarsa rezervasyonlarını yapınız. ➤ Seyahat edecekleri yerler hakkında bilgilenmelerini sağlayınız.	➤ Seyahat rezervasyonlarını yapmadan önce acenteler hakkında bilgi edininiz. Hasta veya yaşlıyı bu konuda bilgilendiriniz.
➤ Yapılan işlemleri kayıt ediniz.	➤ Sağlık personeli ve diğer personeli bilgilendiriniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz

1. Aşağıdakilerden hangisi sanatsal etkinlik çeşitlerinden **değildir**?

- A) Müzik
- B) Resim
- C) Fotoğraf
- D) Spor yapma
- E) Edebiyat

2. I. Dikkat toplamayı sağlar
II. Özgüven duygusunu artırır.
III. Duyguların ifadesini sağlar.

Yukarıdaki ifadelerden hangisi ya da hangileri resim yapmanın faydalarındandır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

- 3. Kitap okumak insanın stresini azaltır, açar.
- 4. Turizm; tatil turizmi, kültür turizmi, sağlık turizmi ve.....turizmi gibi adlar almaktadır.
- 5. Sanatsal etkinlikler, toplumsal yönden toplumsal dayanışma vesağlar.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. İnsandaki estetik yanın irdelenmesi, algılanması, duyumsanması, sorgulanması ve insan nesne arasındaki güzele varma çabası ne olarak tanımlanır?
A) Sanat
B) Aktivite
C) Spor
D) El örgüsü
E) Takı yapma
2. I. Stresi ve kaygıyı azaltır.
II. Zihinsel gelişime katkısı vardır.
III. Yaratıcılığın ortaya çıkmasını sağlar.
IV. Kişilerin sosyalleşmesini sağlar.
Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri, sanatsal aktivitelerin faydalarındandır?
A) Yalnız I
B) ve II
C) III ve IV
D) I, II ve III
E) I, II, III ve IV

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

3. Dil ve ırk fark etmeksizin direkt olarak duygulara hitap eden sanatdir.
4. Ögelerin çeşitli biçimlerle bir araya getirilmesi resimde.....oluşturur.
5. Davranışsal uyum yeteneğinde azalma, zekâ, hafıza ve duygu gibi alanlardaki fonksiyonlarda azalma.....yaşlanmada görülür.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	B
3	Aktivite
4	Sanat
5	İşitsel Drama

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	E
3	Zihnini
4	Spor
5	Bütünleşmeyi

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	E
3	Müzik
4	Kompozisyon
5	Psikolojik

KAYNAKÇA

- KALINKARA Velittin, **Temel Gerontoloji Yaşlılık Bilimi**, Nobel yayınları, 2011.
- UYANIK Mine, **Sosyal Yaşamda Yaşlı Ergoterapi ve Fizyoterapi Rehabilitasyon**, Yaşlılar Koordinasyon Merkezi, İstanbul, 2009.
- Yaşlı Bakım Kurumlarında Toplam Kalite Yönetimi Projesi, **Yıllardan Yaşama Düşlerden Gerçeğe**, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, 2010.
- YOLCU Enver, **Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri**, Nobel Yayınları, 2. Baskı, 2009.
- <http://www.msxlabs.org/forum/guzel-sanatlar/10510-resim-nedir-resim-sanati.html#ixzz1pV3crbpX> (13.03.2012 / 20.00)
- <http://www.ibb.gov.tr/sites/SaglikVeSosyalHizmetler/yayinlarimiz/PublishingImages/Demansl%C4%B1%20Y%C4%B1llara%20De%C4%9Fer%20katan%20Aktiviteler.pdf> (8.03.2012/ 21.00)